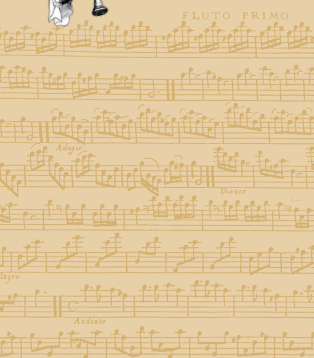

FURULYAMUZSIKA

BLOCKFLÖTENMUSIC • RECORDER MUSIC

Anon.

D. Castello

J. B. de Boismortier

G. Fr. Händel

J. Mattheson

G. Ph. Telemann

G. Sammartini

J. Haydn

A FERTŐDI J. HAYDN ZENEISKOLA TANULÓI:
DIE SCHÜLER VON DER FERTŐDER J. HAYDN MUSIKSCHULE:
THE STUDENTS OF THE J. HAYDN MUSIC SCHOOL OF FERTŐD:

Solymos Fanni, Varga Fanni, Várhelyi Luca – *furulya • blockflöte • recorder*

Magyar Júlia – *hegedű • violin*

Bella Tünde – *furulya • blockflöte • recorder*

Szekendy Tamás – *csemlaló • cembalo (continuo, improvisation)*

Legoza Gábor – *dob • schlaginstrument • percussion*

A fertődi furulyatanszakról

A Fertődi Blockflöte* Együttes Reneszánsz és barokk kamarazene című kompaktlemeze (HCD 248) két kiadásban (2003-ban, 2005-ben) is megjelent.

Az együttes 1991-ben alakult a fertődi zeneiskola továbbképzős növendékeiből. (A lemezen szerepel: Bella Tünde, Benkő Viktória, Dollmayer Ágnes, Dollmayer Katalin, Fülöp Judit, Horváth Attila, Horváth Veronika, Varga Márton és Pálmai Éva.

Művészeti vezető: Bertha János)

Az 1992-ben - Budapesten- első alkalommal megrendezett országos furulyaversenyen és azóta minden alkalommal kiemelt elismeréssel szerepeltek iskolánk diákjai illetve kamaraegyüttese az országos döntőben.

1995-ben és '98-ban szóló kategóriában három tanuló részesült országos harmadik, illetve megosztott második-harmadik, 2007-ben pedig országos második helyezéssel, 2010-ben a zsűri különdíjában.

1998-ban azon tizenkét együttes egyike lehetett, aki Magyarországot Győr-Ménfőcsanak megyéből egyedüliként képviselte az V. Európai Ifjúsági Zenei Fesztiválon Barcelonában.

További rangos elismerések jellemzik az eddigi munkát, például a Regionális Kamarazenei Fesztiválon elnyert Fesztivál,- (1998) és számos Különdíj (1997, 2000). A Kultúrával a Nyugat Kapujában elnevezésű nemzeti fesztiválon (2000) aratott siker, 2001-ben, a Bartók Rádió „Most mi muzsikálunk” sorozatában a szombathelyi Bartók teremben készült hangfelvétel.

A Blockflöte Együttes több önálló hangversenyre is kapott meghívást.

2007-ben az együttes immár felnőtt tagjai nemeslelkűségükről tettek bizonyosságot azzal, hogy koncert-honoráriumuk felajánlásával segítették a működési költségkülönbözet megfizetésére kötelezett tanulókat!

Kodály Zoltán tanár úrtól megtanulhattuk, hogy a hosszas, fáradságos tanulás célja nem a versenyek megnyerése, hír és név szerzése, hanem az embertársaink és a haza szolgálata! A mai sikerorientált világban mégis a minősítések korát éljük. Az alig tíz főt számláló fertődi furulyatanszak „versenyképes” a megyeszékhelyek kétszáz tanuló számláló tanszakaival is, tanulóink jelenleg is szép eredményekkel öregbítk iskolánk és Fertőd hírnevét...

A Sistrum Regionális Zenei Versenyek szóló kategóriájában több nívódíjas helyezést sikerült tanítványainknak (Magyar Júlia-hegedű,Várhelyi Luca - furulya) kiérdemelniük.

Az utóbbi két évben (2008-2009-ben) pedig a Régi Korok Muzsikája elnevezésű kamarazenei versenyen ugyancsak a legmagasabb elismeréssel, nívódíjjal jutalmazta előadásukat a zsűri.A trió tagjai: Solymos Fanni,Varga Fanni,Várhelyi Luca – furulya.

A 2009-10. tanévben a Regionális Furulyaversenyen öt megye, közel száz tanulója közül Solymos Fanni nívódíjat, Szabó Viktória szóló kategóriában aranyfokozatot, míg kamarazenében a Solymos Fanni-Varga Fanni duó és a Sebestyén Zsófia- Solymos Fanni-Varga Fanni trió ugyancsak aranyfokozatot kapott.

Az elmúlt évek alatt érlelődött meg az az elhatározás, hogy az első lemez után készítsük el a mindig nehezebben megvalósítható másodikat a J. Haydn Zeneiskola régizenét megtestesítő blockflöte tanszakos növendékeivel.

A hanglemez vendégszereplőjének kértem fel Bella Tündét, akit egészen a zeneművészeti főiskolai felvételéig tanítottam. A hangfelvételen szereplő (a 2008-09. tanév) Solymos Fanni 5.,Varga Fanni és Várhelyi Luca 6. osztályos tanulói voltak iskolánknak.

A J. Haydn-emlékév kapcsán Magyar Júlia hegedű tanszakos (6. évfolyamos) növendékünk J. Haydn G-dúr hegedűversenyének első tételét játssza a lemezen.

A kíséreteket csembalón (Peter Seifl és Stanislav Hüttl készítette egymanuális, flamand mesterhangszer) Szekendy Tamás csembalóművész játszotta, aki már oly sokszor muzsikált együtt velünk lemezfelvételen, hangversenyen és országos versenyek alkalmával is. Hálás vagyok önzetlen segítségéért, csodáлом lebilincselő tudását!

**A furulya német elnevezésének használata (blockflöte) egyértelművé teszi a hangszer zenetörténeti meghatározását és irodalmát. Magyarázatok nélkül megkülönbözteti a műzenei hangszeret a népzeneben használatos (általában hatlyukú) furulyától.*

Szekendy Tamás
a lemezfelvételen

Szekendy Tamás (1961) soproni születésű csembaló-, orgona- és zongoraművész. Játékát gyakran hallhatja a közönség Sopronban, ahol tizenhárom éves kora óta a Szent Mihály-templom orgonistája, a fertődi Esterházy-kastélyban vagy templomi koncerteken, az ország rangos hangversenytermeiben, rádióban, hangfelvételeken. „Kiskoromban mindig hangszereket kaptam ajándékba, így akaratlanul is megragadott a zene világa” – nyilatkozta egy alkalommal. Kilencéves korában kezdett zongorázni. Hálával emlékezik Nagy Alpár tanár úrra és Ferencz Éva zongoratanárnőre, akik segítették a zenei pályán való elindulásban.

A budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola elvégzését követően ösztöndíjjal a moszkvai Csajkovszkij Konzervatóriumban kapott művészdiplomát. A rendszeres hangversenyezés mellett Szekendy Tamás a mai napig is tanít a szombathelyi művészeti szakközépiskolában. Szólistaként és a szombathelyi Capella Savaria Régizene Együttes tagjaként is a billentyűs hangszerek elismert művészeként ismerik világszerte. Közel hetven, köztük több díjnyertes lemez jelzi közös munkálkodásuk sikerét. Több szólólemezt is készített, főként barokk szerzők orgonaműveiből.

Solymos Fanni (1996) iskolánk hatodik évfolyamos tanulója. Szólóban és kamara-együttesek tagjaként is előkelő eredményel szerepelt országos és regionális zenei versenyeken. Szép énekhangjával is sokszor örvendeztette meg hangversenyek, rendezvények közönségét. A 2010-ben rendezendő VII. Országos Czidra László Furulyaverseny döntőjében (III. korcsoport) a zsűri különdíját kapta.

Várhelyi Luca, Solymos Fanni, Varga Fanni

Varga Fanni (1994) 7/I. évfolyamos növendéke a zeneiskolának. Solymos Fannival és Várhelyi Lucával együtt volt tagja annak a blockflöte triónak, akik kétszer is a legrangosabb elismerésben részesültek a Sistrum Zenei Versenyeken Szombathelyen. Kiemelkedő szorgalma, tehetsége folytán sok-sok zenei rendezvény és verseny tevékeny résztvevője. A társművészetek (irodalom-színház) terén is szép eredményeket tudhat magáénak, Kazinczy-díjas prózamondó.

Várhelyi Luca (1994) hat éven át volt iskolánk (Bertha János) növendéke.

A 2009-10. tanévtől a szombathelyi konzervatórium furulya-szolfézs szakos tanulója.

Tanulmányai megkezdése óta elismerés övezi versenyeken, illetve az iskolában nyújtott hangszeres és szolfézs tudását. A Szombathelyen megrendezett Sistrum Regionális Zenei Versenyen több alkalommal arany fokozatot, két alkalommal nívódíjat ért el. 2008-ban a szombathelyi Bartók teremben rendezett Gálakoncerten is fellépett. 2007-ben a Budapesten megrendezett Czidra László Országos Furulyaverseny 2. helyezettje volt.

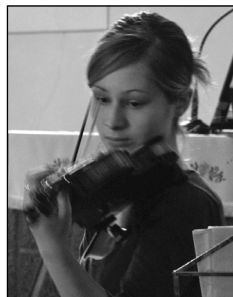
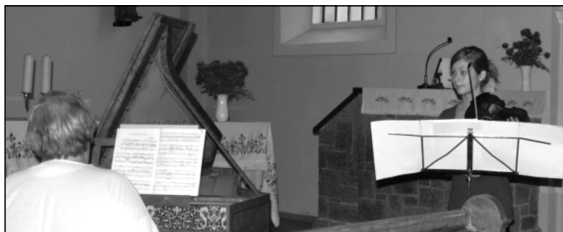

Várhelyi Luca,
Solymos Fanni,
Varga Fanni

Magyar Júlia (1994) iskolánkban Varga Katalin tanárnő növendékeként hat éven át folytatott tanulmányokat. 2009. szeptemberétől a Szombathelyi Művészeti Szakközépiskola hegedű szakos tanulója. Rendszeresen részt vett a zeneiskolai hangversenyeken, a városi kulturális rendezvényeken.

A szombathelyi Sistrum Zenei Versenyen kétszer aranyfokozatot, két alkalommal nívódíjat ért el.

Bella Tünde (1986) tíz éven át, a továbbképző osztályokat is elvégezve tanult a fertődi zeneiskola furulya és zongora szakos növendékeként. (Tanárai: Bertha János és Gál Erzsébet.) Az alapfokú zeneiskolai tanulmányai alatt több regionális és országos verseny sikeres szereplője volt. Így például: fellépett a „Most mi muzsikálunk” ifjú tehetségek részére rendezett hangversenyen a szombathelyi Bartók-teremben, amelyet a Magyar Rádió is közvetített. Szerepel a Fertődi Blockflöte Együttes Renszánsz és barokk kamarazene című CD lemezén. A 2002-2003. tanévben a Sistrum Zenei

verseny Nívódíját kapta. A fertődi zeneiskolából nyert felvételt zeneművészeti főiskolára. Jelenleg a győri Liszt Ferenc Zeneiskola furulyatanára.

Legoza Gábor (1974) ütőhangszeres tanulmányait az ajkai zeneiskolában kezdte. Rövid kitérő után – esztergályos szakma megszerzése – tanult tovább a Szombathelyi Művészeti Szak középiskolában. Érettségi után a győri Széchenyi István Egyetem ütő-tanszakára nyert felvételt, ahol 2000-ben diplomázott.

1998 óta a győri Liszt Ferenc Zeneiskolában tanít.

A szerzőkről:

Anon. A lemezen felcsendülő első szám a XIV. századból, ismeretlen szerzőtől származó virtuóz táncmuzsika.

Dario Castello (c.1560 – c.1640) a velencei Szent Márk Székesegyház muzsikusa volt.

Az európai zene legjelentősebb változása a 17. századi Itáliában történt.

A 'stile moderno' alapvetően átformálta a zeneszerzők céljait és a zenehallgatók igényeit. A hangszeres zene is, bár szöveg nélkül, szinte szavakat, mondatokat, de mindenképpen gondolatokat és érzelmeket tolmácsol. A modern stílus egyik szellemi központja a Cl. Monteverdi művészeti vezetése alatt működő velencei Szent Márk Székesegyház zenei műhelye volt. Az 1620-30-as években itt működött a hangszeres muzsikások vezetőjeként Dario Castello is. Két kötetét ismerjük mindössze *Sonate concertate in stil moderno* címmel, ezek meghatározó jelentőségűek a szonáta és concerto fejlődését tekintve.

Életéről nem sokat tudni. Feltehetően az 1630-as pestisjárvány idején halt meg, amikor a város lakosságának kétharmada a járvány áldozata lett.

Castello szonátái nem vethetők egybe a 18-19. század hasonló műfaj-megjelölésű szerzeményekkel. A canzonával rokon hangszeres műfaj neve azt a zeneszerzői előírást fogalmazza meg, hogy a cím után következő darabot nem énekelni, hanem játszani kell (sonare=hangszeren játszani). Castello is egyteteles, több részre tagolt műveket adott közre Velencében 1621-ben és 1629-ben. A szakaszok jól elkülönülnek egymástól, és mindegyikük más zenei karaktert, hangulatot jelenít meg. A részek hangnemei is változatosak, ezekben az évtizedekben alakul ki a hangnemek jellege. Egyre következetesebb a gyors – lassú – gyors szakaszok sorrendje is, később ezekből alakul ki a szonáta három elkülönülő tétele.

Dario Castello zenéje tele van ötletekkel, szonátái technikailag komoly kihívást jelentenek, nem a könnyű művek közé sorolhatók.

Johann Mattheson (1681–1764)

Német zeneteoretikus, orgonaművész és zeneszerző. Pályáját 1696-ban énekesként kezdte a hamburgi operában, ahol 1699-ben zeneszerzőként is sikerrel debütált. Dip-

lomáciai feladatokat is kapott mint nevelő az angol követ udvarában, akinek később titkára, majd „subdelegatus”-a lett. Évekig tartó barátság fűzte Händelhez és Telemann-hoz, szoros kapcsolat J. S. Bachhoz. Zeneteoretikusként már életében nagy tekintélyt szerzett. Ő honosította meg Hamburgban az oratóriumot.

Joseph Bodin de Boismortier (1689–1755) francia zeneszerző. Elsősorban a gáláns stílust reprezentáló hangszeres művei voltak népszerűek. 1721-től megjelent művei: szonáták :2 fl, basszussal vagy anélkül; :fl, basszus, :3 fl; :fl, heg, basszus, :2 heg, basszussal és anélkül, számos musette és vielle. Darabjai annyira keresettek lettek, hogy a belőlük származó bevételeiből fényűző életet élhetett. Operák, kantáták, motetták mellett főleg hangszeres műveket írt (majd 100 kötete jelent meg 1724 és 1741 között!), köztük sok fuvola és furulyadarabot.

Sammartini Giuseppe (?1693–1751) olasz oboaművész és zeneszerző. 1744-től a walesi herceg házi zeneigazgatója volt. Műveit Londonban és Párizsban nyomtatták ki: versenyművek, concerto grossók, szonátagyűjtemények egy vagy két dallamhangszerre. Előadóművészként igen nagy hírnévként örvendett. A korszak legünnepeltebb fúvós-virtuóza volt, játékát még Quantz is méltatta. Egyik leghíresebb műve a lemezen is felhangzó F-dúr furulyaverseny, melyet 1728 körül írt.

Georg Philipp Telemann (1681–1767) német barokk zeneszerző.

Kifejezett zenei oktatásban nem részesült ugyan, de részben önképzéssel, részben tanári támogatással tízéves korára billentyűs hangszereken, hegedűn, furulyán és citarrán már jól játszott, sőt 12 éves korában már megírta első operáját is (Sigismundus). Egyik zsolnárfeldolgozását bemutatták a lipcsei Tamás-templomban (Thomaskirche), amelynek a sikere nyomán felkérték arra, hogy minden második vasárnapra írjon a templom számára egy kantátát. Händellel halálukig tartó jó barátságot ápolt. 1702-ben megalakította a 40 tagú Collegium Musicum diák-zeneegyesületet, amellyel rendszeresen hangversenyezett.

1705-ben Sorauba (ma Lengyelország, Zary) ment, ahol II. Promnitzzi Erdmann grófnál volt karmester. 1708-tól 1712-ig Eisenachban hangversenymester, majd udvari kar-

mester. Kantátákat valamint instrumentális zenéket írt. Később Hamburgba költözött, ahol egyházi karmester lett. Feleségével tíz gyermeket neveltek. 1721-ben kinevezték a hamburgi Johanneum gimnázium kántorává, majd hamburgi városi zeneigazgatónak. Ezt a tisztséget egészen a haláláig betöltötte. 1722-ben, az idős Kuhnau halálát követően utódjának Telemannt szemelték ki. A felkérést azonban udvariasan, de visszautasította, így a lipcseiek kénytelenek voltak „beérni” Johann Sebastian Bachkal, akivel Telemann baráti viszonyban állt.

Telemann korának legnépszerűbb, kiváló ízlésű, sokoldalú zeneszerzője volt, aki csaknem minden műfajban jelentőset alkotott. Igen termékeny komponista volt: mintegy háromezer művet írt, életműve a zenei műfajok szinte minden területét felöleli (zenekari darabok, operák, oratórikus művek, kantáták, misék, versenyművek, passiók stb.). Műveinek száma meghaladja Bach és Händel műveinek számát együttvéve.

Kantátaiban, szvitjeiben szolisztikus hangszerként is alkalmaz blockflötét. Tíz versenyművet, tízenyolc triószonátát (közülük három kétblockflötés) komponált blockflötére. Blockflötére írt szonátái életútjának második felében születtek. A blockflöte-repetoár kiemelkedő darabjai közé számíthatjuk a tizenkét fantáziát, basszus nélküli duettjeit, szonátáit. („Der getreu Music Meister, Essercizii musici”)

Georg Friedrich Händel (1685 –1759) német (szász) származású barokk zeneszerző, hangszeres előadó. Élete nagy részét Angliában töltötte, ezért az angolok nemzeti zeneszerzőjüknek tartják.

Apja, aki a szász-weissenfelsei udvar alkalmazottja volt (borbély, orvos) fiát tisztességes pályára szánta, de ő minden tiltás ellenére a zene iránt érdeklődött. A padlásukra még egy kis clavichordot is felcsempésztett, hogy gyakorolhasson. Később apja beleegyezett, hogy egyszerre képezze magát a jogi és zenei tanulmányok terén. 1702-ben felvették a hallei egyetemre, és egy hónap múlva már a kálvinista templom orgonista állását is megkapta.

Operáiban, egyházi műveiben, szvitjeiben, 1707-ben írt kantátájában is szerepeltet blockflötét. Az Opus 1-es szonátái és a „Fitzwilliem” szonáták a blockflöte játékosok által szívesen játszott művek.

A hangfelvétel a hidegségi Szent András római katolikus-templomban készült 2009. szeptember 11-én.

A Fertő tó déli partján fekvő Hidegség középkori plébániatemploma a falu feletti dombon áll, Nyugat-Magyarország egyik kiemelkedő értékű műemléke.

Feltételezések szerint a rotunda a XII. században, de legkésőbb a XIII. század első felében már állhatott. Freskóit a tatárjárás után, vélhetően 1250 körül készítették.

Az apszis boltozatán közepen Krisztus alakja látható mandula („mandorlás”) formájú keretben. (Hasonlót találunk Veleméren, vagy a bencések felvidéki templomában, Deákiban, ahol a Halotti beszéd és Könyörgés kéziratát őrizték.) Az ítélő, világbíró Krisztust (Maiestas Domini) az evangélisták szimbolikus alakjai veszik körül: Lukács ökör, Márk oroszlán, János sas, Máté pedig angyal formájában.

Az apszis középső zónájában a tizenkét apostolt ábrázolták. 1860-ban a freskó képeit világosan fel lehetett ismerni, (Historia domus) melyeket Romer Flóris (Régi falképek Magyarországon) is említ. Sajnos mára állapotuk sokat romlott... A körkápolna bal oldalán egykor látható lándzsás poroszlókat ábrázoló freskótöredéket leválasztották és a Szépművészeti Múzeumban őrzik.

A szentély falképei egyedül állnak a magyar emlékanyagban.(Csatкаи Endre)

Köszönjük dr. Reisner Ferenc plébános úr támogatott segítségét!

A hanglemez kiadását támogatta:
 az Esterházy Pál Alapítvány, Fertőd Város Önkormányzata,
 Lövő és Vidéke Takarékszövetkezet, Marmorit Kft.

Bertha János
*a tanszak tanára,
 az együttes művészeti vezetője*

Die CD des Fertőder Blockflöte Ensembles ist mit dem Titel „Renaissance und Barock Kammermusik“ in 2 Ausgaben erschienen (2003, 2005).

Dieses Ensemble wurde 1991 von den Studenten der Fertőder Musikschule gegründet.

Im Jahre 1992 – in Budapest- haben sie sich an dem zum ersten Mal organisierten Landeswettbewerb mit hervorragendem Erfolg teilgenommen, so wie bei anderen Anlässen (Festivals, regionalen Wettbewerben).

In den vergangenen Jahren kam die Idee, noch eine zweite CD- Aufnahme mit Hilfe der Blockflötestudenten zu machen.

Auf der CD ist das Spiel von Tünde Bella zu hören. Ich habe sie bis zur Musikhochschule unterrichtet. Neben ihr spielen noch Fanni Solyomos (5. Klasse), Fanni Varga und Luca Várhelyi (6. Klasse) auf der Aufnahme bzw. aus dem Anlass des Haydn-Jubiläumsjahres (2009) kann man das Spiel von Júlia Magyar (6. Klasse) genießen, die den ersten Satz des G-Dur Violinkonzerts von J. Haydn vorgetragen hat.

Die Musikbegleitungen sind dem Cembalokünstler Tamás Szekendy zu verdanken, der schon mehrmals mit uns musiziert hat (auf Wettbewerbe und Konzerte).

Ich bin sehr dankbar für seine Hilfe und bewundere sein faszinierendes Spiel.

Die CD wurde in der röm.-kath. Szent András Kirche in Hidegség aufgenommen (am 11. 09. 2008).

János Bertha
Lehrer, Musikdirektor

The Blockflöte Ensemble in Fertőd had a CD published (in 2003 and in 2005) entitled „Renaissance and baroque chamber music”.

The ensemble was founded in 1991 by pupils of the Music School in Fertőd. Our students performed well in festivals, regional and national competitions, as well as in the Budapest flute competition in 1992.

Lately we have decided to make a second CD – it is more and more difficult – with the students from the Blockflöte Ensemble. I asked Bella Tünde, one of our former students until her university entrance to the Music Academy, to be our guest star. The pupils playing on the CD (Solymos Fanni, Varga Fanni, Várhelyi Luca) were members of our music school, too.

In connection with the Joseph Haydn Jubilee (2009) Magyar Júlia performs the first movement of Haydn's G-Major violin concerto. The accompanist on harpsichord is Szekendy Tamás, harpsichord artist, who played many times together with our pupils on concerts, competitions and recording CDs. I'm grateful for his unconditional help and admire his marvellous knowledge!

The record was made 11th September 2009 in Hidegség in the Szent András Catholic Church.

János Bertha
Teacher, art director

Varga Fanni, Solymos Fanni, Várhelyi Luca a Sistrum zenei versenyen Szombathelyen

A felvétel a hidegségi Szent András római katolikus templomban készült 2009. szeptember 11-én.

Hangmérnök: Takács Péter

Zenei rendező, művészeti vezető: Bertha János

Borítóterv és fotók: Bertha János

Kiadó: Esterházy Pál Alapítvány

Mecénás: Esterházy Pál Alapítvány, Fertőd Város Önkormányzata,
Lövő és Vidéke Takarékszövetkezet, Marmorit Kft.

Esterházy Pál Alapítvány, H-9431 Fertőd, Madách sétány 1.

E-mail: esterhazy.a@freemail.hu

Web: www.haydnzeneiskola.hu